

DRAUGAS

PERIODICALS
December 1,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 1, 1999

*****MIXED ADC 606
S177 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11/30/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 232
Kaina 50 c.

„Modernusis“ krikščionių demokratų sparnas rengiasi palikti partiją

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) — Lietuvos krikščionių demokratų partijos konferencijoje pralaimėjimą patyręs „modernusis“ partijos sparnas pradėjo konsultacijas su kai kuriomis partijomis dėl galimo susijungimo.

Dienraštis „Respublika“ antradienį rašo, kad dalis krikščionių demokratų neslepia ketinimų pasitraukti iš konservatyvaus partijos sparno valdomos Lietuvos krikščionių demokratų partijos (LKDP).

Savaitgalį vykusioje partijos konferencijoje modernieji krikščionys demokratams partijos taryboje laimėjo tik 4 vietas, o konservatyvieji — 31. Konservatyviųjų krikščionių demokratų remtas buvęs švietimo ir mokslo ministras Zigmas Zinkevičius laimėjo partijos pirmininko rinkimus.

Dienraščio žiniomis, artimiausiu metu Seime gali būti

įkurta atskira frakcija, jungianti moderniuosius krikščionis demokratus. Šios frakcijos pavadinimas kol kas neaiškus, tačiau manoma, kad jos pirmininku taps Feliksas Palubinskas.

Neoficialiomis žiniomis, partijoje pralaimėjimą patyrę krikščionys demokratai sulaukė net kelių kitų dešiniųjų partijų siūlymų jungtis.

Pasak „Respublikos“, bendradarbiauti siūlė parlamentarų, buvusių konservatorių Laimos Andrikienės ir Vidmanto Žiemelio kuriama Tėvynės liaudies partija bei buvusio premjero Rolando Paksio šalininkai. Susijungimas su pastarąja politine jėga laikomas realiausiu.

Kaip skelbta, R. Paksas kartu su Lietuvos liberalų sąjunga jau pradėjo kurti naują politinę jėgą.

R. Paksas kandidatuos į naujos partijos pirmininkus

Klaipėda, lapkričio 30 d. (BNS) — Vilniuje šeštadienį vykiančiame Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) kongrese jos pirmininkas Eugenijus Gentvilas buvusį premjerą Rolandą Paksą pristatė kaip vieną iš galimų kandidatų į partijos pirmininko postą.

Pasikeitimai LLS antradienį buvo apšvarstyti sąjungos Klaipėdos skyriaus narių susitikime su buvusiu premjeru ir konservatoriumi R. Paksu.

Po susitikimo E. Gentvilas žurnalistams sakė, kad užleis vietą R. Paksui, nes dirbdamas meru, nespėja prieštaringoje situacijoje vadovauti miestui ir partijai.

E. Gentvilas, be kita ko, ketina kandidatuoti į mero postą antrai kadencijai. Jei būtų išrinktas meru, jis nebedalyvautų Seimo rinkimuose. Pasak E. Gentvilo, partijai neturėtų vadovauti žmogus, kuris ne kandidatuoja į valdžios olimpą — Seimą.

Pasak Klaipėdos mero, jo apsisprendimą taip pat lėmė R. Paksio atėjimas į partiją ir pastarojo galimybė vadovauti organizacijai.

Valstybės vadovas pradeda kovą prieš korupciją

Vilnius, lapkričio 29 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus paskelbė antikorporacijų veiksmų programą, žurnalistams sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė po pirmadienį V. Adamkaus surengto pasitarimo apie kovą su korupcija. Jame dalyvavo teisėsaugos institucijų vadovai bei politinių partijų atstovai.

Pasak V. Gaizauskaitės, artėjant Seimo ir savivaldybių rinkimams, būtina, kad visuomenė pasitikėtų savo rinktais pareigūnais, kad nekiltų grėsmės demokratijai.

Pasitarime kalbėta apie korupcijos atsiradimo priežastis ir jos šalinimo būdus, apie kovą su korupcija reglamentuojančius įstatymus, taip pat apie Specialiųjų tyrimų tarnybos savarankiškumo didinimą.

Tarptautinių žinovų vertinimu, maždaug 100 valstybių sąrašą pagal korupcijos lygį

R. Paksas žurnalistams taip pat patvirtino, kad ketina kandidatuoti į naujos partijos pirmininko postą. Buvęs premjeras konservatorių R. Paksas teigė, kad kongrese bus keičiamos LLS programinės nuostatos, įstatymai bei vadovybė, o taip pat priimtas nutarimas dėl partijos pavadinimo pakeitimo. Kol kas nenuspręsta, koks bus naujasis pavadinimas, tačiau jame išliks žodis „liberalus“.

Pasak E. Gentvilo, liberalų programa nebuvo atšaukta ar pakeista, o tik papildyta R. Paksio atneštomis konservatyviomis nuostatomis — Bažnyčia, šeima, bendruomenė, morali politika.

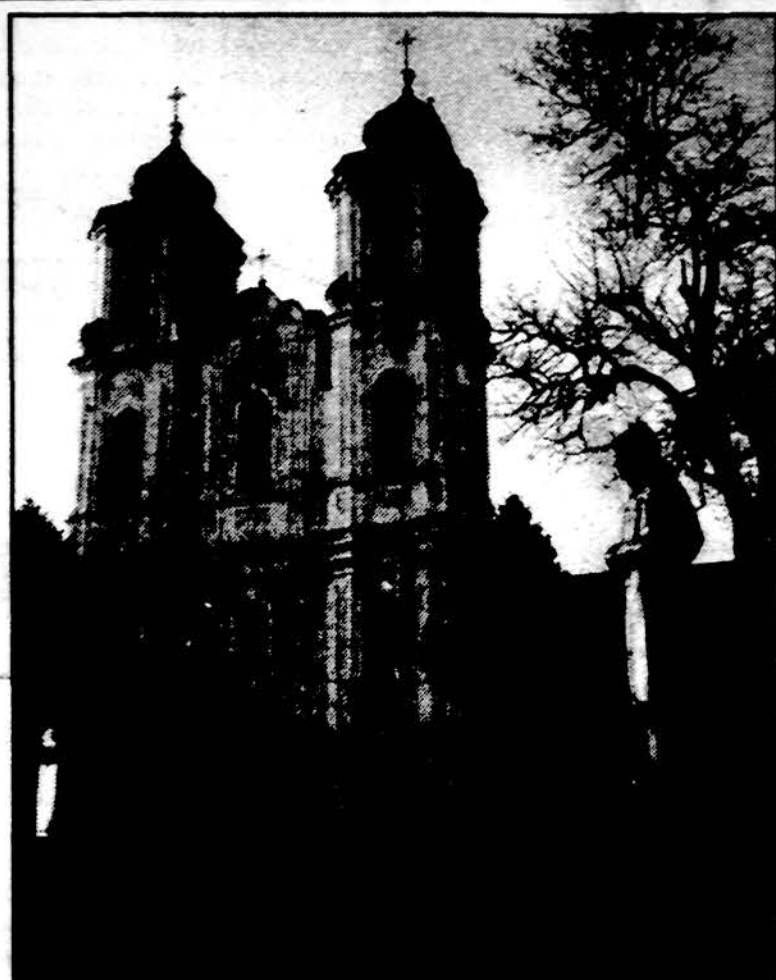
R. Paksas žurnalistams teigė, kad dar nebendravo su atsiskyrusiais nuo partijos krikščionimis demokratais. Nauja partija, pasak buvusio premjero, ketina kalbėtis su visais, kurie palaikys partijos programą ir įstatymus.

LLS šiuo metu vienija apie 1,000 narių. Kongrese prie naujos sąjungos prisijungs iki 40 R. Paksio komandos narių.

Lietuva yra apie vidurį. V. Gaizauskaitės teigimu, susitikimo dalyviams sutarus parengti veiksmų programą, prezidentas V. Adamkus įpareigojo savo patarėjus paruošti atitinkamų siūlymų, kuriuos apšvarstys su politinių partijų ir teisėsaugos institucijų vadovais.

Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia teigė, kad korupcija yra socialinis reiškinys, su kuriuo reikia kovoti įvairiomis priemonėmis, o ne vien tik teisėsaugos institucijų pagėjimu. „Korupcija egzistuoja visose gyvenimo srityse, tik ne visuomenės lygmeniu“, pabrėžė K. Pėdnyčia. Jis pripažino, kad korupcija egzistuoja teisėsaugos, energetikos sistemos, naftos ūkyje, tačiau atsisakė kalbėti apie konkrečius faktus.

Pasak V. Gaizauskaitės, valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro Sigito

Nuotr.: Šalia Seinų katedros iškilo paminklas Seinų vyskupui, poetui, kalbininkui Antanui Baranauskui. (Elta)

Seinuose iškilo paminklas Antanui Baranauskui

Seinai, lapkričio 24-28 d. (Elta) — Šalia Seinų katedros, Šv. Agotos aikštėje, lapkričio 23 d. buvo sumontuotas paminklas lietuvių ir lenkų vyskupui, poetui Antanui Baranauskui.

Lapkričio 28 d. paminklą atidengė Lietuvos ir Lenkijos Seimų vadovai, iškilnėse dalyvavo aukštieji abiejų valstybių dvasininkai, kultūros ir meno žmonės.

Paminklo autorius profesorius Gediminas Jokūbonis sakė, kad pagaliau įsikūnijęs daugelio metų darbas. Skulptorius džiaugėsi, jog A. Baranausko skulptūrai parinktas tinkamas dydis ir tikrai vyksniška vieta šalia katedros, kurioje Seinų vyskupas A. Baranauskas prieš 102 metus sakė pirmąjį pamokslą lietuvių kalba. Šioje katedroje vyskupas ir buvo palaidotas 1902 metais.

Nepriklausomybės aikštėje nebus statoma žydų menora

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) — Seimo kanceliarija nepageidauja, kad sostinės Nepriklausomybės aikštėje būtų pastatyta milžiniška žydų menora.

Pirmadienį Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio vardu buvo gautas žydų religinės bendruomenės „Chassidim Chabad Lubavitch“ prašymas leisti pastatyti milžinišką menorą Nepriklausomybės aikštėje prie Seimo rūmų. Menora degama per Chanukos šventę, kuri bus minima gruodžio 3-12 dienomis.

„Nepriklausomybės aikštė yra šios nuostabios šalies laisvės būstinė, o Menora yra tarptautinis laisvės simbolis“, sakoma laiške, kurį pasirašė rabinas Sholom Ber Krinsky.

Seimo valdyba tokių klausimų nesvarstė, todėl perdavė prašymą Seimo kanceliarijos vadovui Arvydui Kregždai. Paprastai Seimo kanceliarijos vadovai ir Vilniaus savivaldybės tarpusavyje derina ren-

Kakčio pavardė buvo minima kaip „vienas pavyzdžių, kuris nedidina pasitikėjimo tiek politinėmis partijomis, tiek valdžia“.

Rusijos grėsmė Baltijos valstybėms dar tebėgyva

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) — Iš Rusijos gali kilti naujas pavojus trijų Baltijos valstybių nepriklausomybei. Tokią Lietuvos Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio nuomonę antradienį pareiškė Latvijos laikraštis „Respublika“, remdamasis jo interviu Vokietijos laikraščio „Die Presse“.

„Dabar Maskva savo imperines ambicijas sutelkė Kaukaze, ir jei ten jai pasiseks, Rusija gali įmesti Baltijos valstybių“ sakė Vytautas Landsbergis.

„Kur nors Pskove arba Novgorode susprogdinama bomba. Rusijos teisėsaugos organai iš karto ima kalbėti apie lietuvišką arba estišką pėdsaką. Rusija ima spausiti Baltijos valstybes, taip pat panaudodama ir dideles rusakalbių bendruomenes tose šalyse. Netrukus prasidės intervencija“, tokiais V. Landsbergio žodžiais cituoja laikraštis.

Lietuvos Seimo pirmininkas nuogastauja, kad tada niekas neužstos Baltijos valstybių, nors, kaip ir dėl Čėčėnijos, netrukus gerų Vakarų siūlymų spresti klausimą prie derybų stalo.

V. Landsbergis pažymi, kad Baltijos valstybėms vienintelis būdas apsaugoti nuo praimeraliųjų Rusijos ambicijų — tapti NATO naremis.

„Mažeikių nafta“ pradėjo darbą

Mažeikiai, lapkričio 29-30 d. (BNS) — Pirmadienį, po dviejų savaitių pertraukos, vėl pradėjo veikti Mažeikių naftos perdirbimo gamykla. Pirminio naftos perdirbimo įrenginio paleidimo darbai buvo pradėti jau sekmadienį.

Nuo lapkričio 15-osios stovėjusi „Mažeikių nafta“ kol kas veiks maždaug puse pajėgumo. Įmonė perdirbs gamyklos talpųse buvusias naftos atsargas.

Praėjusią savaitę „Mažeikių nafta“ pirmą kartą atsigaubė naftos iš Vakarų — per Būtingės naftos terminalą iš Škotijos atgabenta apie 82,000 tonų naftos, kuri saugoma terminalo talpose.

„Mažeikių nafta“ šiame dėl žaliavos trūkumo buvo visiškai sustabdyta jau trečią kartą, o valdant JAV bendrovei „Williams“ — pirmą kartą.

Antradienį Mažeikių naftos perdirbimo gamykla jau veikė puse savo pajėgumų.

„Mažeikių naftos“ Informacijos ir reklamos skyriaus viršininkė Virginija Kristinaienė sakė, kad šiomis dienomis gamykla veiks minimalia galia.

Ūkio viceministras Antanas Bartulis antradienį Trishles tarybos posėdyje teigė, jog „Mažeikių nafta“ gruodį planuoja gauti daugiau nei 400,000 tonų naftos.

Po iškilmingos priesaikos Ukrainos prezidento pareigas antradienį pradėjo eiti antrai kadencijai išrinktas Leonid Kučma. Ceremonijoje dalyvavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma bei kaimyninių valstybių — Uzbekistano, Azerbaidžano, Moldovos, Lenkijos, Turkijos, Baltarusijos bei Slovėnijos — prezidentai, Rusijos

JAV ambasada Vilniuje perspėja nesinaudoti sukčių paslaugomis

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) — Jungtinių Amerikos Valstijų ambasada antradienį paskelbė pranešimą spaudai, kuriame teigiama, kad kai kurie asmenys siūlo pirkti konsulatų išduodamus lipdukus ant pasų, kuriuose pažymėtas susitikimo su konsulu laikas. Toks susitikimas būtinas JAV vizai gauti.

Tačiau, kaip perspėja ambasada, tokių lipdukų pardavimas ir pirkimas yra nelegalus. Pasak pranešimo, ant kiekvieno lipduko yra pažymimas paso numeris, todėl jį nusipirkęs asmuo iš kito asmens, gavusio lipduką legaliai iš konsulato, konsulate nebus priimtas.

Be to, pasak ambasados, kurie sukčiai siūlo įsigyti padirbtų lipdukų, kurie taip pat

nesunkiai atpažįstami.

Pasak ambasados, perkan-tieji lipdukus — tikrus ar padirbtus — „atkreipia į save dėmesį, kaip į linkstancius sukčiauti, ir tai nepadidina jų galimybių gauti vizą“.

Toks sukčiavimas yra naujas reiškinys, nes JAV ambasada tik neseniai pradėjo skirti pokalbių su konsulu dėl vizos kelioms dienoms į priekį. Anksčiau stovintiems „gyvoje“ eilėje buvo dalinami kvietimai susitikti tik tą dieną, kai išduotas kvietimas. Tačiau po rašinių Lietuvos spaudoje apie pernakt eilėje stovinčius žmones ambasada pakeitė tvarką.

Todėl dabar, pasak ambasados, eilės išnyko, ir nebėra problemų susitarti dėl pokalbio su konsulu apie vizos gavimo galimybę.

Baltarusijos valdžia iš kalėjimo išleido buvusį premjerą

Kijevas, lapkričio 30 d. (BNS) — Lietuvos diplomatiniai šaltiniai pranešė, kad Baltarusijos valdžia į laisvę paleido nuo pavasario kalintą buvusį premjerą Michail Cigir.

Tai BNS korespondentas sužinojo Kijeve iš diplomatų, kurie lydi prezidentą Valdą Adamkų per jo vienos dienos viešnagę, dalyvaujant Ukrainos prezidento Leonid Kučma inauguracijoje.

M. Cigir išlaisvinimo reikalavo demokratinės valstybės ir įtakingiausios tarptautinės institucijos, įskaitant Europos Sąjungą.

M. Cigir buvo įkalintas

gegužę, kai jis bandė kandidatuoti per opozicijos surengtus Baltarusijos prezidento rinkimus. Aleksandr Lukašenka administracija rinkimus sužlugdė.

Suimant M. Cigir, jam buvo pateikti kaltinimai korupcija ir didelių valstybinių lėšų išvaistymu. Prieš kelias savaites jis kaltinimai buvo panaikinti, o jokių naujų nepateikta.

M. Cigir išlaisvinimas buvo viena opozicijos sąlygų, siekiant pradėti dialogą su A. Lukašenka administracija dėl demokratinių rinkimų kitais metais.

Nyderlandai finansiškai parems Ignalinos AE uždarymą

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) — Nyderlandai sveikina Lietuvos sprendimą palai-psniui uždaryti Ignalinos atominę elektrinę (IAE) ir ketina finansiškai paremti jos uždarymą, teigia aukštas Nyderlandų pareigūnas.

Antradienį Nyderlandų užsienio reikalų valstybės sekretorius Dick Benschop pradėjo darbo vizitą Lietuvoje. Europos integracijos darbai vadovaujantis D. Benschop žurnalistams gyrė Lietuvos vyriausybės ir Seimo „drąsų žingsnį uždaryti IAE dviem etapais“.

Jo teigimu, Lietuvos vyriausybės laukia tokie darbai kaip energetikos pertvarka, alternatyvių šaltinių ir energijos taupymo planavimas.

„Mes puikiai žinome, kad turėsime suteikti pagalbą tiek dėl planavimo, tiek dėl pinigų“, sakė Nyderlandų diplomatas.

premieras Vladimir Putin. Iš viso į Kijevą atvyko 20 valstybių delegacijos.

Seimo opozicinės LDDP frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas gavo dar 1,500 Mažeikių gyventojų parašų, kuriais mažeikičiai reikalauja savo pasipiktinimą Seimo narių, valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministru Sigitu Kakčiu ir reikalauja jo atsisątydinimo. Prieš porą savaitių buvo surinkta 500 tokių parašų. Visi jie, mažeikičiai pageidavimu, įteikti prezidentui.

KALENDORIUS

Gruodžio 1 d.: Algimantas Butkevičius, Natalija Šilė.

Gruodžio 2 d.: Aurelija Gėrūtė, Liucijus Milmantė, Paulina Skirmantė, Skirmuntas, Svigailas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ŠEFO MINTYS APIE SKAUTYBĘ

Prez. Antano Smetonos 125 m. gimimo ir 55 m. mirimo sukaktis minint

Skautų šūkis Dievui, Tėvynei ir Artimui yra kilnių kilniausias, o aplinkuma, su kuriu jiems tenka susidurti, labai įvairi ir dažnai nepatogi. Žmonės dar toli nuo to brolių idealo; skautai imasi jį artinti. Taurus jų uždavinys, bet nelengvas; meile tenka in-veikti neapykantą.

Kokia gi skautų organizacijos prasmė? Išauklėti stiprus žmogaus būdas, padaryti jį visuomeningas, o per jį išpalaids minios eiti in organi-zuotą visuomenę. Tik tvarkinga, organizuota visuomenė te- gali būti tvirta tautos atrama.

Kad skautų organizacija yra gera auklėjimo instacija, tai rodo tautos ir visos šalys: re- tas žemės rutulio kampelis, kur nūdien nerastume moksleivių jaunimo, susimetusių skautų gretomis. Jie draus- mingi, paklusnūs savo vado- vybei, jie kupini vilties ir džiaugsmo, kad pasirodė tvir- tai kovoti su visokiomis pik- tybėmis slobiniais, kurių aibes sutinkame gyvenimo sūkury- je, o visų pirma savyje. Jiems artimi yra ne tik savieji, ne tik draugai, bet viso pasaulio skautai, visa žmonija. Kas gi to artimumo sija yra? Krikš- čioniškoji meilė, nuolat kovo- janti su insikerejusia neapy- kanta, o tos neapykantos vi- sur be galo daug.

Skautizmo metodas gavo pritarimo visur, visur buvo suprasta, kad ne tiek teorija, ne tiek žinios svarbu jauni- mui auklėti, kiek praktika, kiek žmogaus būdo sudary- mas.

Auklėjimo pagrindas yra tvarka ir drausmė: jomis lai- kosi skautų organizacija. Ta- čiau drausmė ne kareiviška, viršinės prievartos palaikoma, o kylanti iš auklėtinio vidaus, iš jo sielos gelmių. Štai kas reikia turėti akvazdoje tiems, kurie nori susilaukti iš jaunimo žmonių tvirtos ir kil- naus būdo.

Ne visi mūsų jaunuoliai ge- ro elgesio išmoka namie. Jie reikia išauklėti. Skautų orga- nizacija turi išmokyti jaunuo- lius ir tauraus estetiško gyve- nimio.

Mokykla ir skautų organiza- cija turėtų išmokyti viso, ko negali duoti paprastasis žmo- nių tarpas.

Tėvai, pavedę savo vaikus skautų vadovybei, turi teises laukti, kad jie grįžtų šeimon doreni ir tvirtesni. Šeima yra tautos pagrindas, o per tvar- kingą šeimą veda kelias in or- ganizuotą visuomenę.

Skautų organizacija, paskli- dusi per visą pasaulį, būdama visuotinė organizacija, yra betgi tautiška, taigi sava. Ji auklėja mūs, lietuvių, jauni- mą, taigi jai privalome rū-

pintis kiek galėdami visi. Tai nėra koks internacionalas: skautams rūpi savo tėvynė, ir ją privalo jie parodyti kitų tautų tėvynėms, kad yra graži ir praklini, — parodyti gra- žiai išauklėtu lietuviu būdu.

Šiandien smarkiai reiškiasi keistokas tėvynės meilės su- pratimas: mylėti savo tėvynę — nekėti kitų tėvynės. Skau- tams tenka kovoti su tuo ne- sveikumu, tenka pakilti aukš- čiau kasdieninio gyvenimo. Kas nekencia kitų tėvynės, negali mylėti ir savo tėvynės.

Šiandien skautų brolija, išgyvenusi keliolika metų, ga- li pasidžiaugti savo darbo vai- siais. Pradžioje buvo sunki, da- bar daug lengviau. Mūsų skautų brolija išsišakojusi po visą kraštą. Tiesa, netruksta ir dabar jai kliūčių kelyje. Bet kur jų nėra? Reikia tikėtis, kad skautų organizacija, re- miama jautresnių žmonių ir padedama vyriausybės, dra- siau žengs pramintais keliais ir apsiurpina aprepti plačiau ne tik moksleivius, bet ir jau- nimą už mokyklos.

Mūsų skautų brolija yra tautiškos kurybos organizaci- ja. Čia nesvarbu skautų var- das, o svarbu jų auklėjimo me- todas. Juk auklėjamasis jau- nimas turės subrendęs auklėti kitus, turės kam šiaip ar taip vadovauti, o vadovybė kiek- vienai organizacijai ir kiek- vienai tautai yra svarbiausias daiktas.

Skautų organizacijon turėtų dėtis visi, kurie tik pritaria šioiam auklėjimo tikslui. Ir tās bendras auklėjimas turi būti vieningas, sutartinis, ta- pacia linkme vedamas, bet atsižvelgiant auklėtinio būdo, religijos ir tautybės.

Atsiminkite, kad vienybėje galybė, taigi būkite drausmin- gi ir pilni meilės savo moti- nomis ir savo Motinai Lietu- vai! Taip gyvendami tikrai tarnausite Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Iš A. Smetonos raštų, 1935 m. „Skautų aidui“ paruoštos medžiagos Gauta iš LSS archyvo, Lemont, IL

LIETUVOS SKAUTIJA ŠVENČIA 81-AJĮ GIMTADIENĮ

Kaune, Ažuolyno parke, šeš- tadienį, lapkričio 6 dieną, Lie- tuvos skautai surengė savo or- ganizacijos gimimo dienos šventę. 81-ajį gimtadienį pa- žyminti skautijos atstovai savo svečius pasitiko iškil- minga rikiuote, kvietė išmė- ginti jėgas kliūčių ruože, da- lyvauti tvirtovės puolime bei smagiuose žaidimuose.

Pasak Lietuvos skautijos In- formacijos ir ryšių su visuo- mene skyriaus vedėjo Ramūno Žilionio, savo tikslo — padėti jaunam žmogui augti fiziškai

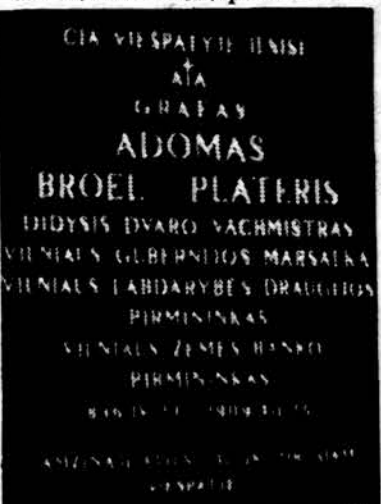

Švėkšnos bažnyčia, kurioje palaidotas v.s. fil. Aleksandras Plateris. Nuotrauka Ant. Dundzila

A.A. ALEKSANDRO PLATERIO PALAIDOJIMO VIETA

1997 spalio 14 d. Vašingto- ne miręs Lietuvių Skautų sąjungos skautininkas Alek- sandras Plateris savo žmonos Laimos rūpesčiu 1998 m. bu- vo pervežtas į Lietuvą ir pa- laidotas Švėkšnos Šv. Jokūbo bažnyčios kriptoje.

Platerių šeimos likimas yra tampa susijęs su Lietuva ir Švėkšnos miesteliu, su ten stovintia raudoną plytų, go- tinės architektūros bažnyčia. Plateriai buvo Lietuvos didi- kai, garbingai nešioję grafo ti- tulą. Bažnyčios kriptoje jau il- sisi grafo Adomo Broel-Pla- terio (1836-1909) palaikai. Jie

priešinosi rusų imperializmui ir lietuvių tautos naikinimui, talkino Lietuvos atgimimo veikėjams, kasinejimais tyri- nėjo Švėkšnos apylinkių prieš- istorinius kapinynus. Su sa- vo pusbroliu prisidėjo prie Švėkšnos bažnyčios statymo: Plateriai šiai statybai pastatė plytinę ir davė plytas, įrengė didįjį altorių, vargonus. Šiais laikais bažnyčios pastatas yra

bei dvasiška — organizacija siekia per pramogą ir nuotyki. Jaunieji skautai mokomi va- dovauti sau ir kitiems, įgyti pasitikejimą savimi, sugebėti bendrauti įvairiose sueigose, iškylose, stovyklose.

1918 metų lapkričio 1 dieną Vilniuje, Vytauto gimnazijoje, buvo įsteigtas pirmasis skau- tų vienetas. 1989 metais ša- lies sostinėje įvyko atkuriam- sių skautų suvažiavimas.

Šiandien ši nevyriausybė ir nepolitinė organizacija vie- nija apie 3,000 narių.

(Elta)

paskelbtas architektūrinis paminklu. Kriptos sieną, už kurios ilsisi Adomo Platerio palaikai ir kurioje 1998 buvo padėtas iš Amerikos atvežtas Aleksandro Platerio karstas, puošia juodo marmuro lentā. Greitu laiku panaši lenta žymės ir Aleksandro Platerio amžino poilsio vietą. Prieš bažnyčią, miestelio aikštėje pastatytas išpuodingas koplyt- stulpis su įrašu: „1766 Švėkš- ną nupirko Plateriai“.

Lietuviškoje skautybėje dar- bavejis Aleksandras Plateris gimė 1913 m. Lietuvoje buvo baigęs teisės mokslus, o, atvy- kęs Amerikon, Čikagos uni- versitete apgynė daktaratą iš sociologijos. Jau 1938 m. pa- skelbė studiją apie Livonijos ir Kuršo santykius su Lietuva, bendradarbiavo „Teisėje“, „N. Romuvoje“, ruošiant bostoniš- kę L. Enciklopediją, „Skauty- bėje“, „Mūsų Vytįje“, „Skau- tų aide“ ir kt. I skautus įstojo 1933m., nuo 1946 m. ėjo įvai- rias pareigas vadovybės orga- nuose. Yra vienas iš Akademi- nio Skautų sąjūdžio steigėjų.

Šią vasarą, švenčiami savo 75 metų gyvavimo sukaktį, akademikai skautai keliaus po Lietuvą. Renginių metu būtina aplankyti istorinę Švėkšną ir išreikšti pagarbą ten palaidotam savo žymiam filisteriui, lietuviškos skauty- bės bei Akademinio Skautų sąjūdžio ugdytojui. Švėkšnon veda geri keliai, išsisukus iš Kauno — Klaipėdos autostra- da, tereikia tik trumpas va- landžiukės automobilio.

Antanas Dundzila

VYTAUTAS GEDGAUDAS IŠEJO AMŽINYBĖN

Iš Clevelando pranešama, kad pirmadienį, lapkričio 29 d. 1 val. naktį širdies smagio ištiktas ligoninėje mirė a. a. Vytautas Gedgaudas, buvęs il- gametis „Dirvos“ redaktorius, žurnalistas, jūrų skautininkas, visuomenininkas. Liko liudinti žmona v.s. t.n. Stefa Gedgaudienė ir kiti artimieji. Mielą sesę Stefutę skaudžioje netektįje nuoširdžiai užjau- čiamo ir kartu liudime.

Redakcija

KO NEGALI PASAKYTI — GALI PADAINUOTI

Draugovė „Šilas“ iš Prienu tapo Kauno krašto skautų dainų konkurso „Grazių dai- nelių daug girdeju“ nugalė- toja. Kauno „Aušros“ gimnazi- joje šeštadienį, lapkričio 27 d. vykęs konkursas buvo skirtas Lietuvos skautijos atkūrejo ir puoselėtojo Felikso Šakalio (1917-1998) atminimui.

I respublikinį skautų dainų konkursą, kuris vyks jau ki- tais metais, sausio mėnesį, taip pat pateko keturios skau- tų draugovės iš Kauno — „Aušra“, „Medeina“, „Pavasari- ris“ ir „Birutė“.

Renginy, į kurį susirinko skautai iš visos Kauno apskri- ties, prasidėjo mėgstamiausia F. Šakalio daina „Grazių dai- nelių daug girdeju“. Konkur- są tęsė vyriausios dalyvės, dar prieš Lietuvos okupacijas isi- kūrusios „Aušros“ draugovės skautės, savo dainomis suža- vėjusios ne vieną.

Pasak Lietuvos skautijos In- formacijos ir ryšių su visuo- mene skyriaus vedėjo Ramūno Žilionio, dainavimas skautų ugdymo programose užima svarbią vietą. Tai mokymo priemonė, kuri padeda jau- nam žmogui pažinti save, bendrauti su aplinka. Ko ne- gali pasakyti — gali padai- nuoti.

Lietuvos skautijos atkūreją F. Šakalį visą laiką lydėjo dai- nos. Jis redagavo skautiškus dainynėlius, sukūrė Lietuvos skautijos himną bei daugelio stovyklų dainas.

(Elta)

SESĖS KVIEČIA Į KŪČIAS

„Aušros Vartų“, „Kernavės“ skautių tūntų Kūčios penkta- dienį, gruodžio 3 d., ruošiamos „Bočių“ menėje, PLC, 14911 127th Street, Lemont, IL. Ku- čiose dalyvauja visos tūnto se- sės ir vadovės. Kvietiami se- sių tėveliai, šeimų nariai, tūnto draugai ir rėmėjai. Vi- sos sesės, išieginės unifor- mose, renkasi 6:45 v.v. Pro- grama pradėdama 7 v.v. In- formacijai ir apie dalyvavimą pranešama Žibutei Prancke- vičienėi, tel. 630-257-0153. Rengimo išlaidoms padengti prašoma dalyvavimo auksa su- augusiam 10 dol., vaikams ir studentams 5 dol. Lauksime!

Tūnto vadovybė

LIETUVOJE DIDELIS SUSIDOMĖJIMAS ISTORINĖMIS VĖLIAVOMIS

Vilniuje rugsėjo 15 d. baigė- si iš Lietuvių Skautų sąjungos archyvo paskolintų Lietuvos istorinių vėliavų paroda. Vil- niaus Dailės muziejaus pa- veikslų galerijoje kultūros va- karė daina ir žodžiu priminta vėliavų ir jų liudytojų istorinių įvykių reikšmė.

Vakarą vedė Dailės muzie- jaus direktorius Romualdas Budrys, pastebėdamas, kad vėliavų paroda Chodkevičių rūmų kieme, Vilniaus sena- miestyje, prastą da kartus dėl lankytojų skaičiaus. Lietu- vos istorijos instituto direk- torius Edmundas Rimša pasi- dziaugė vėliavų kokybe ir pri- siminė, kad Atgimimo 1989 m. su juo dėl vėliavų buvo pasi- tarta.

Švietimo ir mokslo vicemi- nistrė Vaiva Vėbraitė kalbėjo apie muziejaus vaidmenį švie- time ir tokių akivaizdžių pro- gramų moksleiviams bei jauni- mui svarbą. Iš dr. A. Greimo mokslinių darbų priminė, kad „vėliava“ jungia žodžius „vė- lės“ ir „vė“, jungianti mūsų protėvius su šiandienine apie vėliavą suburta tauta.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGAS prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pralikti kopiją.

SKAUTIŠKOS KŪČIOS DETROITE

Detroito ir apylinkių lietu- viai kviečiami dalyvauti tradi- cinėje Kūčių vakarienėje sek- madienį, gruodžio 12 d. skau- tų ir skautių ruošiamoje Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Ruošiama skautių ir skautų šventė pradėdama 4 val. p.p. iškilminga „Baltijos“ ir „Gabi- jos“ tūntų sueiga. Visi skautai ir skautės dvi išieginės unifor- momis. Po sueigos bus šventiška Kūčių vakarienė. Visi kviečiami. Apie dalyvavi- mą prašoma iš anksto praneš- ti Dainai Anuzienei, tel. 517- 545-0925. Kiekviena šeima bus prašoma prie Kūčių vakarie- nės prisidėti koku nors šiai šventei būdingu patiekalu. Kalėdų šventės švėskime visi kartu. Lauksime visų! Kviečia „Baltijos“ ir „Gabijs“ tūntai

CLEVELANDO SKAUTŲ KŪČIOS IR SUKAKTIES MINĖJIMAS

Skautų Kūčios sekmadienį, gruodžio 19 d. 5 val. p.p. ruo- šiamos Dievo Motinos parapi- jos svetainėje. Šiomis Kūčio- mis Clevelando skautija pra- dėdama savo 50 metų veiklos mi- nėjimą. Kvietiami visi skautai ir skautės, skautaujantys da- bar ir skautavę anksčiau — pradėkime šią gražią sukaktį visi kartu, vienoje gražioje penkių dešimtmečių gyvuo- jantioje šeimoje.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomui, lietuviams sutarkys dantis
už priėmimą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8200

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 586-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Jefferson Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltama lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Suite 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-8000
Valandos pagal susitarimą

INDE ŽILBIA, M.D.
ARAS RUDAVIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 436-0120

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POSLES, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6236

NIJOLĖ STANKEVIČIUTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jėsu patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 Fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

visias istorijos liudininkes vė- liavas reikėtų atkurti. Iš skautų archyvo Lemonte pas- kolintos vėliavos būtų geras pavyzdis, kaip katedroje ka- bintinos vėliavos atrodytų. Taip pat buvo klausama, ar LSS archyvas sutiktų, kad bu- tų Lietuvoje pasiūlyta du ar dau- giau vėliavų komplektai, ku- riuos mokyklos galėtų pasi- skolinti švietimo programoms. Spalio mėn. Telsių skautai rengia savo 10 m. gyvavimo šventę. Telsių parodų rūmo- se vyks dviejų savačių paro- da.

Parodos pabaigos šventėje dalyvavo moksleivių, skautų, vadovų bei vadovių ir kitų svečių.

A.S.

AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ KONFERENCIJA

Vytautas Bieliauskas

Bene vienas svarbiausių organizacija, apimančia visas emigracijoje gyvenančių etninės grupės, yra tų grupių susikildymas. Turbūt niekur kitur nėra tokios etninės grupės, kuri sugebėtų susiburti į vieną organizaciją, nepaisant, kiek pastangų būtų dedama tokiam susibūrimui įgyvendinti. Lietuvių išeivija visuose kraštuose yra pasižymėjusi savo organizacijų gausumu, bet tas ypač pasireiškia čia, Amerikoje. Kiekviena mūsų tautiškiai veikianti yra dėję nemažai pastangų surasti vienijančią organizaciją, kuri visus tarsi skėčiu pridengtų. Deja, rezultatai nieko gero nėra davę. Paprastai tokia bendresnė organizacija visų nesujungdavo ir vėliau pati tapdavo nauja, atskira organizacija, tuo būdu tik padaugindama mūsų organizacijų skaičių. Prieš 50 metų, kai kurie lietuviai, dar Europos tentyje begyvendami, ieškojome būdų surasti kažkokią sistemą, kuri mus galėtų vienyti. Ten ir kilo Lietuvių Bendruomenės idėja, kurią sukūrė šių eilučių autorius ir igyvendino Mykolas Krupavičius, įkurdamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Ši Bendruomenė vėliau įsikūrė įvairiose kraštuose tarp ten atvykusių lietuvių. Įsikūrė ji ir JAV-se.

JAV Lietuvių Bendruomenė

LB šiame krašte jau greit sulauks savo aukštinio amžiaus jubiliejaus. Ji turi didelius darbo platus ir yra nemažai atlikusi švietimo, kultūros, socialinių reikalų srityje ir t.t. Bet vieno dalyko ji nėra pasiekusi, būtent, ji nėra tapusi „vyresniųjų broliu“ arba vadinamąja „skėtine“ or-

ta lietuviškumą. Tuo būdu mūsų LB yra ta gražioji lietuviška mozaika, kurios tikrąjį įvaizdį sudaro visos mūsų organizacijos.

Vienybės įvairume beiškant

Kadaise politinių mokslų dekanas Oklahomo universitete dr. Vytautas Vardys (jau miręs) pasiūlė mūsų organizacinę situaciją charakterizuoti, kaip „Vienybę įvairume“. Kiek suprantu, pagal jo galvojimą, mums nereikia mėginti suvienyti visą savo veiklą, bet reikia rasti būdų kokių nors būdu surasti vieną, visus mus vienijantį siūlą, paliekant kiekvienai grupei visišką savarankiškumą. Kai Lietuva buvo okupuota, toks mus visus vienijantis siūlas buvo mūsų noras padėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę. Labai gerai prisimenu, kad 1988 m., būdamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku, grįžęs iš Sąjūdžio suvažiavimo Vilniuje, keliauvau po įvairius telkinius, darydamas pranešimus. Tuomet niekas manęs neklaušė, ar aš turėjau teisę Lietuvoje atstovauti užsienio lietuviams, nes tuo metu buvo svarbu pasiekti tikslą, ne tarp savęs dėl pirmenybės ginčytis, ir niekas tos pirmenybės neieškojo.

Dabar jau praėjo beveik dešimtmetis nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Lietuva jau yra nepriklausoma: turi išsirikusi savo vadovus, kurie tvarko jos politinį, ekonominį ir socialinį gyvenimą. Kai kurie iš mūsų buvo ir, dar kai kurie tebėra, pasiryžę Lietuvai padėti tvarkyti, paskatinti ir net pabarti, galvodami, kad dabar jiems atsirado nauji darbo barai. Bet Lietuva yra demokratinė valstybė ir tautos (ne išeivijos) valia turi nuspręsti jos ateitį. Mums gi lieka labai svarbus uždavinys surišti su mūsų išsilaikymu čia, su mūsų savitos išeivijos kultūros vystymu ir mūsų savo identiteto išlaikymu. Tai yra svarbus uždavinys. Bet ar jie gali tapti ta, visus mus vienijančia, gija? Nežinau.

Organizacijų konferencija

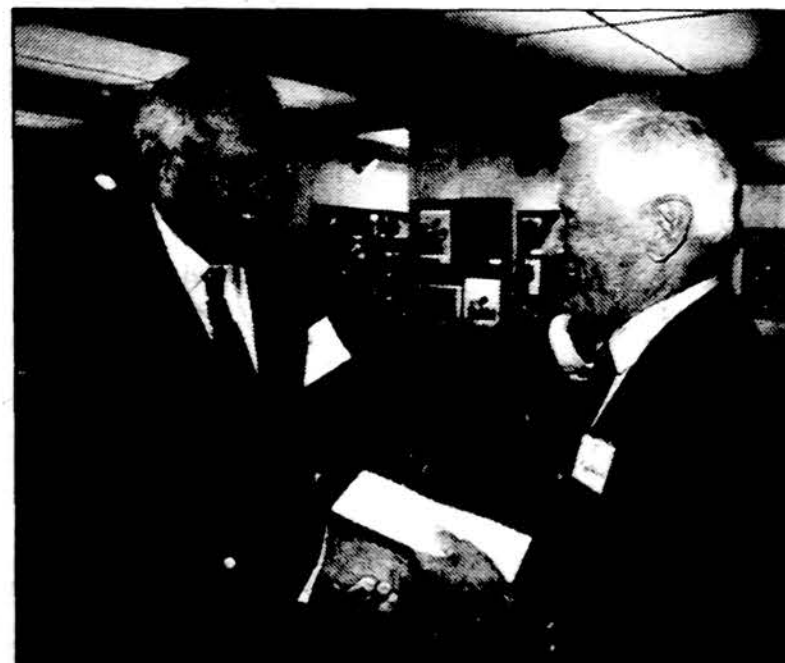
JAV LB taryba pereiną ir šių metų suvažiavime skatino JAV LB valdybą suruošti visų tautiškųjų lietuviškų organizacijų konferenciją. Krašto LB valdyba įpareigojo mane tokią konferenciją suruošti. Kai pradėjau šį klausimą svarstyti, pamaciau, kad tikrai susiduriame su šio krašto lietuvių organizacijų didžiausiu įvairumu. Nelengva buvo surasti

Lietuvos Seimo pirm. prof. Vytautas Landsbergis sveikina Jūrą Budrienę, sklandžiai vadovavusią „Dovana Lietuvai“ konferencijai Vašingtone lapkričio 5-7 d. Nuotr. Indrės Tijiūnienės

apie 45 organizacijas tik Čikagoje ir apylinkėse, kitur jų, be abejo, ir yra nemažiau. Organizacijos yra įvairios: politinės, ideologinės, karitativinės, kultūrinės, religinės, lokalinės, profesionalios, finansinės ir t.t. Kaip lietuviška patarlė sako: „Genys margas, o pasaulis (t.y. lietuviai) dar magesnis“. Visos organizacijos, mano nuomone, yra svarbios ir reikalingos, ir jos gyvuos tol, kol bus žmonių, kurių tikslus jos patenkins. Bet turiu pastebėti, kad čia organizacijos yra lengviau sukurti negu jas panaikinti. Del to kai kurios organizacijos bus greit naujai kuriamos, o kitos menkėjančios sunkiai numirs. Bet ir tai yra gyvenimo realybė.

Šios rūšies konferencija yra labai reikalinga. Jai organizuoti iniciatyvą pasiėmė JAV LB valdyba. Mėginant kontaktuoti kai kuriuos organizacijų vadovus, greit iškilo klausimas, kodėl tai daro LB, o ne ALTas, ar Santara — Šviesa, ar pan.? Ar LB nori perimti „vyresnio brolio“ vaidmenį? Visiems atsakiau ir dar noriu pakartoti, kad JAV LB nėra Amerikos lietuvių organiza-

Amerikos Lietuvių XIII kongreso metu Tautos fondo tarybos narys Pranas Povilaitis (dešinėje) įteikia ALTo pirm. dr. Jonui Račkauskui TF skirtą paramą — 15,000 dol. čekį. Nuotr. Ramūno Astrausko

cijų „skėtis“ ir, manau, ji juo net nenori būti. Mes šiai konferencijai duodame aplinką, kurioje visi galės ieškoti to bendro siūlo mūsų veiklai. Mums reikia geresnės komunikacijos savo darbuose, savo kontaktuose su Amerikos vyriausybe ir tautiškėmis organizacijomis, mūsų kontaktuose su Lietuva bei organizacijomis tenai. Reikia rasti būdų tarp savęs susitarti pirm, negu einame pas kitus. Žinoma, kartais ir nesutarus galima daug gera padaryti, bet susitarus tai gali turėti didesnę poveikį.

Manau, kad šią konferenciją reikia laikyti mūsų pirmuoju žingsniu į ateitį.

Tikiuosi, kad ji bus svarbi ir naudinga. Tikiuosi, kad joje dalyvaujantieji visi jausis lygūs ir svarbūs. Apgailėstauju, kad ne visas organizacijas sugebėjome kontaktuoti ir tikiuosi, kad ateityje bus sudarytas visų organizacijų sąrašas, ir kad savo mozaikoje neprarasim nei vieno deimanto.

Konferencija įvyks šeštadienį, gruodžio 4 d., „Seklyčioje“. Jos programa paskelbiama antradienio, lapkričio 30 d., „Draugo“ laidoje, 6 puslapyje.

Lietuvos spaudoje pastaruoju metu pasispaipoma, kad „amerikonai pensininkai“ jau užima svarbiausias vadovaujamas vietas. Ką gi, pradėta su prezidentu, po to iškėlė koją vieną, į antrą ministeriją, o netrukus — kas žino — visur vyraus tik išeivijos pensininkai...

Tačiau mums tokie postrin-gavimai nelabai juokingi, nes gerai žinome, kaip svarbūs lietuviškai veiklai yra pensijos amžiaus tautiečiai. Be jų lietuvių visuomeninėje veikloje atsirastų tiesiog neužpildomos spragos, o ir pati Lietuva nemažai nukentėtų, nes pensininkai ypač daug laiko skiria labdaros darbams. Pensijos amžiaus sulaukę žmonės yra sukaupę daug gyvenimo patirties, todėl reikia tik pasidžiaugti, jeigu sutinka ją pasidalinti ir jungtis į įvairias veiklos sritis.

Antra vertus, turime sutikti, kad pažiūros ir pensijos amžiaus žmonės Amerikoje ir apskritai Europoje (juo labiau jos dalyse, ilguo dešimtmeciu buvusiose sovietinėse valdovose) yra gerojai skirtingos. Pagal Amerikos statistiką, 62 ar 65 m. amžiaus asmuo yra dar toli gražu nesenas, pajėgus ilgai džiaugtis „auksinėmis pensininko atostogomis“, kai nereikės kasdien skubėti į darbą, derinti darbo ir asmeninio gyvenimo poreikius, tvarkytis su nuolatine įtampa.

Amerikos ir kitų užsienio kraštų lietuviai yra įpratę gyventi „dvilypį gyvenimą“. Nelengva suderinti darbovietės reikalavimus, savo šeimos poreikius ir lietuvišką visuomeninę bei organizacinę veiklą. Dažnai tenka sudaryti pirmumų sąrašus ir rinktis tai, kas svarbiausia, tad lietuvių darbai atsiduria sąrašo gale. Pensininkui — kas kita. Jis savo mokslinę, socialinę, verslo ar kitokią vertingą patirtį, sukaupę studijų bei darbo metais, gali panaudoti ir lietuviškai veiklai. Nemaža dalis lietuvių pensininkų tai ir padaro.

Kur šiandien bepažvelgsime, sunkiausiai lietuviškos visuomeninės-kultūrinės veiklos našta tempiama mūsų pensininkai. Niekam net į galvą neateina, kad jie kažkaip nevienodai dėl savo amžiaus: jeigu pajėgia, jeigu sugeba organizuoti, ruošti, rašyti ir spauda, dirbti labdaros organizacijose, parapajose, lietuviškose mokyklose ir kitur, kur tik tautos reikia, kaip galima ne-

sidžiaugti?

Yra susikūrę net lietuvių pensininkų telkiniai, pvz., Floridoje, kur nemažai šeimų iš „šaltėnių“ Amerikos valstijų randa malonias gyvenimo sąlygas. Tik paskaitykime, kokie veiklos ir energingi yra mūsų „auksiniai pensininkai“ St. Petersburg, Daytona, Juno ar kuriame kitame Floridos mieste. Jų veiklos gali parodyti net jaunesnieji. Ta pat galime pasakyti apie daugelį kitų vietovių, ypač Čikagą, Lemontą. Kas nesistebi „Seklyčio“ judrumu ir apskritai LB Socialinių reikalų tarybos veikla, kuriai ir vadovauja, ir darbuojasi kone išskirtinai pensininkai? O ir LB Kultūros taryboje, pasižymintioje prasmingais renginiais, svarbiais projektais, darbuojasi daug, jau išejusių į „užtarnautą poilsį“. (Tik vargiai tie darbai jiems palieka daug laiko ilstis...)

Sunku įsivaizduoti, kas atsitiktų, jeigu staiga visi mūsų pensininkai susestų į supamąsias kėdes ir šnaustų prie televizorių. Kol jaunesnieji prisiruošę perimti jų darbus, lietuviškasis veiklos vežimas visiskai sustotų.

Sutinkame, kad Valdas Adamkus, gen. Jonas Kronkaitis, Vytautas Dudenas ar kuris kitas Amerikos lietuvis, sulaukęs pensijos amžiaus, galėjo sau dykinėti, neušikraudamas baisios įtampos, darbo ir priešiško nusistatymo, kurio negaili tautiečiai Lietuvoje. Dirbti į Lietuvą tikrai nei vienas jų nevyko, vėdinas kažkokių finansinių ar garbės troškimo išskaičiavimų. Juos ten nuvedė ištinkimas, kad savo ilgo darbo bei vakarietiško mokslo patirtimi gali padėti atsikuriančiai tėvynei, o galbūt patikėjo nuolat po nepriklausomybės atkūrimo iš Lietuvos girdimais raginimais: atvykite, pasidalinkite, padėkite. Kaip galėjome žinoti, kad tai tik tušti žodžiai, kad iš tikrųjų „amerikonai“ — ir pensininkai ir nepensininkai — nepagėdijami, kad vienintelė priimtina pagalba yra doleriai?

Lietuvai siūlome nesišaiptyti iš pensininkų ar kitų užsienio lietuvių, iš jų pasimokyti savanoriško darbo metodikos, artimo ir savo tautos meilės, lietuviškųjų vertybių puoselėjimo ir patriotiškumo, bet nesidangstyti svetimomis „kosmopolitizmo plunksnomis“.

LIETUVA PRIEŠ 15 METŲ

ANTANAS JUODVALKIS

Nr.1

Tvarkydamas savo archyvą, užtikau užrašytus 1984 metų keliones į Lietuvą išpūdžius. Tuo metu Lietuvoje tebeviešpatavo Stalino įpėdinių, talkinamų vietos kolaborantų, bolševikinė okupacija. Tada net su ekskursijomis ne kiekvienam buvo leidžiama keliauti į okupuotą Lietuvą. Aš buvau eilinis pabėgėlis, nors aktyviai dalyvavau pagrindinių užsienio lietuvių organizacijų veikloje ir rašinėjau į laikraščius. Manau, kad komunistų žinyboms mano pavarde galėjo būti žinoma. Vaikai — Uosis ir Eglė — buvo lankęsi okupuotoje Lietuvoje anksčiau ir turėjo nemalonių. Eglė, slapta vykstanti į mano tėviškę Salaką ir Zarasus, tik išvažiavus iš Vilniaus, milicija sulaikė, grąžino į Vilnių ir nubaudė pinigine bauda. Pagra-

sino išvaryti iš Lietuvos ir pervažti į Maskvą laukti savo ekskursijos narių, bet to nepadarė, tik sekė Vilniuje ir pusdienį Kaune nebesislapstydami. Uosio kelionės metu iš viešbutyje palikto lagamino buvo konfiskuotas Bostono „Lietuvių enciklopedijos“ V tomas „Lietuva“, bet jam nebuvo traukdoma.

Maždaug tokiomis aplinkybėmis vykau į okupuotą Lietuvą aplankyti gausios giminės, nematytos 40 metų, nuo pat išvykimo.

Po 40 metų

Ilgai svarstęs, apsisprendžiau aplankyti Lietuvą, jau 40 metų nešančią rusiško komunizmo našta. Pamažu pirkinėjame dovanas, nes gimini

nių turiu apšiai. Dar tebegyvos keturios seserys ir brolis, tik viena sesuo, už mane jaunesnė, praėjusiais metais staug mirė širdimi. Seserų šeimoms yra gausios, o ir jų vaikai jau sukurė savasias šeimas ir augina naują kartą. Mano žmonos Onos Lietuvoje tėra likęs vienas brolis su šeima ir vyriausios, jau mirusios, sesers sūnus su šeima. Apskaičiavome, kad sutikime gali dalyvauti apie 40 asmenų, atitinkančių nebuvimo metų skaičių.

Leidžiamas ribotas dovanų kiekis negalės visų laukiančių patenkinti, todėl pasiruošiau pasinaudoti dolerine parduotuve, pasiimdams reikiamą sumą dolerių. Prie mano kelionės prisijungė sūnus Uosis iš Providence, RI, o žmona Ona nesiryzo leistis į tokią ilgą varginančią kelionę.

Taigi, liepos 9 d., aš iš Čikagos, o sūnus iš Bostono, pajudėjome į New Yorką, kur susijungė, leidomės „FINN Air“

lėktuvu į Helsinkį, Maskvą, Vilnių, Leningradą ir atgal į Čikagą. Mūsų maršrute buvo numatyta penkios dienos Vilniuje su ekskursijom į Kauną ir Trakus, ir 4 dienos Rygoje. Iš anksto buvom apsisprendę Rygos išvengtį ir prailginti viešnagę Vilniuje. Taip ir įvyko.

Oras pasitaikė vėsus ir lietingas. Visas tas dvi savaites mažiau ar daugiau lijo ar krapnojo. Maskva skendo migloje, o, lankant Kremlių, visą laiką lynojo. Vadovė vedžiojo po Kremliaus kiemus, aiškindama pastatų, ypač cerkvių, istoriją, sukaupę meno vertybių reikšmę ir valdžios globą, išlaikant ir restauruojant esamus meno turtus. Vienas pastatas, skirtas komunistiniam parlamentui (sovietui) susirinkti, pastatytas šios valdžios, o kiti — carų palikimas. Vidų parodė tik vienos cerkvės. Vadovė aiškino apie apipilešimą, napoleonmetį ir kt.

Pasų kontrolė ir muitinė

Grįžkime prie pirmųjų žingsnių Maskvoje. Lėktuvas nusileido liepos 10 d. tarptautiniame oro uoste, nors nusileidimo takai bendri su vidaus susisiekimo, tik pastatai yra

kitose oro uosto pusėse. Intuistinio autobuso privežė prie pastato, kuriame yra pasų kontrolė ir muitinė. Pasus nuodugniai tikrina uniformuoti valdininkai, gal kariai ar milicijos atitinkami daliniai.

Kontrolė trunka kelias minutes. Valdininkas paima pasą pro langelį, kelis kartus pasižiūri ir nuotrauką, pakelia telefoną ragelį ir kažkam kažkur praneša. Padeda ragelį ir laukia, tave stebėdamas. (B.D.)

Dalis giminių, atvykusių pasitikti į Vilniaus oro uostą.

MAŽOSIOS LIETUVOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SISTEMOS ISTORINĖ RAIDA

RIMANTAS PILIPAVIČIUS

Klaipėdos visuomenės sveikatos centras

ZITA GENIENĖ

Mazosios Lietuvos istorijos muziejus

Mažoji Lietuva nuo seno turėjo didelę įtaką Lietuvos kultūrai ir mokslui. Iki XVIII a. Mažosioje Lietuvoje sparčiai vystėsi lietuviškas raštas, daugėjo lietuviškų leidinių. Per reformaciją susidarė palankios sąlygos švietimui, mokslui, visuomeninei minčiai.

Kylant krašto gyventojų kultūrai vis labiau imama rūpintis sveikatos apsauga, tuo labiau į poveikį padiktavo dažni įvairių epidemijų protrūkai.

Iki XVII a. pradžios Klaipėda buvo nedidelis miestas — jame gyveno 500-1.000 žmonių. Būdamas didžiulio taisy laikais Karaliaučiaus uosto šešelyje, Klaipėdos uostas nebuvo labai reikšmingas ir jį atplaukdavo nedaug laivų — tad ir užkrečiamosios ligos atkeldavo dažniausiai sausuma.

Baisiausios taisy laikais būdavo maro epidemijos. Šaltiniuose paminėti, kad Klaipėdoje maras siautėjo 1550, 1556 metais. XVII a. jis atsinaujino 7 kartus. 1643 m. buvo pastatytas „Maro namas“ — sergantiems kareiviams. Spėjama, kad čia būdavo gydomi ir kitomis užkrečiamosiomis ligomis sergantys ligoniniai.

Daugiau duomenų išliko apie XVIII a. pradžioje kraštą nuniokojusias maro epidemijas. Tyrinėtojų nuomone, 1709-1711 m. maro epidemijos metu išmirė pusė Rytų Prūsijos gyventojų, panaši padėtis buvo ir kaimyninėje Lietuvoje. Klaipėdoje maras pasirodė 1709 m. rugšėjo mėnesį dviejose šeimose ir jau tą mėnesį mirė 12 žmonių. Nuo 1710 metų liepos mėn. mirusiųjų nuo maro skaičius pradėjo katastrofiškai augti: rugpjūčio mėn. — 84, rugšėjo mėn. — 149, spalio — 110 žmonių. Lapkričio mėnesį epidemija pavyko pristabdyti. 1711 m. balandžio mėn. ji pasibaigė. Šios epidemijos metu Klaipėdos mieste su artimiausiais priemiesčiais (Viteje ir Smeltėje) mirė 1.883, Klaipėdos apskrityje — 4.042 gyventojai.

Si skaudi nelaimė, matyt, ir 1723 m. gruodžio mėn. įsteigti paskatino valstybinio gydytojo, kuriam iš miesto biudžeto buvo mokamas atlyginimas, etata.

Be bendrųjų sveikatos reikalų, jam buvo pavesta rūpintis miesto sanitarinę būklę, fiksuoti ir pranešti apie užkrečiamąsias ligas, esant epidemijai, organizuoti ligonių gydymą, vykdyti kitas reikalingas epidemijos lokalizavimo priemones. Pirmasis valstybinis gydytojas buvo dr. Thoma. Nuo 1726 m. — dr. Gusovius, 1735 m. — dr. Mosengel (jis tuo patiu buvo ir Klaipėdos srities gydytojas), 1735 m. — dr. J. Haelwcke ir kt. XVIII a. pirmoje pusėje atlyginimas buvo mokamas iš Malūno nuompinigų.

Centrinė valdžia rimtai rūpinosi užkrečiamųjų ligų profilaktika. Apie tai byloja daug Karaliaus įsakų (prisakymų). 1738 m. kaimyninėse šalyse kilus maro epidemijai buvo išleistas specialus Prūsijos karaliaus Prickaus Viliaus įsakas, kuriuo uždraudžiama įvežti į Prūsiją prekes, gabenamas iš Turkijos, Vengrijos. Iš prekių minimos brangios vilnos, turkiškos odos, turkiš-

ki bei persiški kilimai, šilkiniai ir vilnoniai apdangalai. Įdomu tai, kad įsakų nustatoma, kad prekes į Prūsiją galės vežti tik tie piliečiai, kurie turės sveikatos liudijimus. Įsako gale pridėdami 2 sveikatos liudijimų pavyzdžiai. Šiuose liudijimuose aprašoma pirklių išvaizda, nurodomi vardai, pavardės, juose taip pat turi būti pažymėta, kad šie asmenys gyvena sveikoje aplinkoje ir visai nėra buvę srityse, kur siaučia maras ir limfomatinės ligos. Už nuostatų nevykdymą grasinama sunkiomis kūno bausmėmis ir prekių konfiskavimu.

Prūsijos karalius savo įsakais taip pat išleido nurodymus, mokančius krašto gyventojus apsaugoti nuo raupų (1769 m.), maro (1770.09.29), kaip naikinti pasiutusius šunis (1797.02.20), kaip laidoti mirusius nuo infekcijų (1800, 12.16) ir kt. Šie įsakai buvo išleidžiami krašte gyvenančių gyventojų kalbomis, tarp jų ir lietuvių, kad žmonės galėtų susipažinti su šiais dokumentais be vertėjo.

Ne tik maras, raupai, bet ir kitos užkrečiamosios ligos neaplenkdavo miesto. 1757-1758 m. karo su Rusija metu Rusijos kariuomenė atnešė demetą šiltinę. Klaipėdos srityje nuo jos mirė apie 8.000 žmonių.

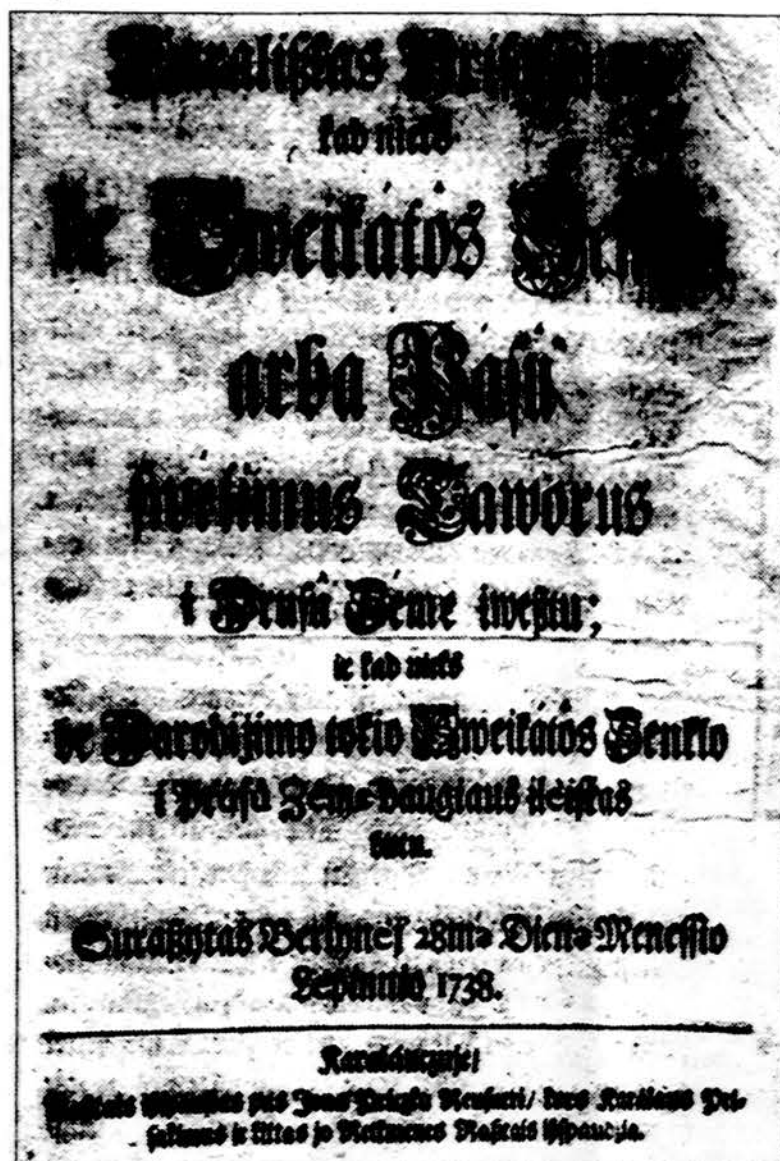
1801 m. Klaipėdoje užregistruotas didelis skaičius susirgimų skarlatina, mirė daug vaikų. 1803 m. raupų epidemija plačiai neišplito. 1804 m. buvo kilusios dizenterijos, 1805 m. — kokliušo epidemijos. 1811 m. buvo užregistruoti raupai, dizenterija, karštilgė, 1812 m. — drūgs. 1813 m. karo su Prūsija metu prancūzų belaisviai išplatino šiltinę.

1818 m. buvo vykdoma krašto administracinė reforma, įsteigtos apskritys, pagerėjo ir sveikatos apsaugos sistemos organizacija. Prie apskričių valdybų buvo įsteigtos apskrities gydytojų ir chirurgo pareigos. Apskrities gydytojas buvo atsakingas už sveikatos apsaugą ir higienos būklę. Jis privalėjo organizuoti skiepėjimus, užkirsti kelią ligoms išplisti. Apie infelcinius susirgimus reikėjo informuoti apskrities valdytoją, pastarajam — vyriausybei.

XIX a. pirmoje pusėje Klaipėdoje dirbo 8 diplomuoti gydytojai, 2 chirurgai. Apskrityje dirbo 23 akušerės (iš jų 11 — Klaipėdoje). Mieste veikė 3 vaistinės. Klaipėdos gydytojai aptarnaudavo ir apskrities gyventojus, dažnai iškviesti vykdavo ir kaimyninės Didžiosios Lietuvos pasienio gyvenvietes.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas venerinių ligų profilaktikai ir gydymui. Gydytojai dirbo kartu su policija. Buvo tikrinami viešnamiai ir prostitutės. 1830 m. mieste veikė 8 viešieji namai, juose dirbo 78 merginos, 1843 m. jų skaičius sumažėjo iki 3, liko 30 merginų. Nuo XIX a. vidurio areštai ir kalejimu buvo siekiama užkirsti kelią nelegaliai prostitucijai, pvz., 1868 m. kas savaitę buvo suimama po 10 merginų, per prekybos. — 20. XIX a. pabaigoje gatvės merginų pradėjo mažėti, nes daugelis išvyko į pramoninius Vokietijos rajonus.

Didžiausias XIX a. pusės in-

fekcinių ligų protrūkis buvo 1831 m. išplitusi choleros epidemija. Del informuotos po 1830-1831 m. sukilimo Lietuvoje lietuvių ir lenkų sukilėlių kariuomenės, emė plisti cholera, kurią į Lietuvą atvežė atsistatinti sukilimo rusų kareiviai.

Sužinojusi apie susirgimus cholera kaimyninėje valstybėje, Prūsijos vyriausybė uždare sienas, pasienyje išdėstė kariuomenės kordonus. Eitkūnuose, Smalininkuose, Laugliuose, Nemirsetoje buvo paklikti praejimo punktai su karantino postais. Nemirsetoje tam tikslui buvo įrengtas specialus karantininis pastatas su 14 kambarių, pajūryje veikė pirtis. Visi važiuojantieji žmonės ir įvežamos prekės tuose punktuose turėjo išbūti 10-20 dienų karantine. Visuomenė įspėta nepalaukti jokių santykių su pasienio gyventojais, buvo uždaryti visi prekių, galvijų, arklių turgūs. Niekas neturėjo teisės pasitikti atplaukiančius laivus, perkelti keleivius pasienyje esančiose vietovėse. Valčių ir laivelių savininkai, nusizengę šiam potvarkiui, buvo areštuojami, perduodami karantino postams, jų valtis konfiskuojamos. Žvejys, norėdamas išplaukti į jūrą, kiekvieną kartą negalėjo patekti į miestą. Paštu gaunami laiški buvo perkusiami ir apriškomi. Siuntiniai ir pinigai iš viso buvo nepriimami, pats paštas iškeltas 3 mylias už miesto.

1831 m. liepos mėnesį 6.000 Lietuvos sukilėlių korpusas, vadovaujamas generolo A. Gelgaudo, rusų kariuomenės prispauktas prie sienos, perėjo sieną ties Priekule ir Katyčiais, buvo nuginkluotas ir internuotas. Internuotiems sukilėliams garantavus, kad tarp jų nėra sergančių cholera, daugelis aplinkinių kaimų ir Klaipėdos gyventojų atvykdavo į Šernų stovyklą pamatyti sukilėlių. Per šiuos smalsuolius jau liepos 16 d. cholera pasirodė Klaipėdos priemiestyje Viteje — susirgo vieno darbininko žmona. Netrukus infekcija pradėjo plisti ir pačioje Klaipėdoje. Rugpjūčio 6 d. sirgo 188 asmenys, iš jų 117 mirė, rugpjūčio 12 d. jau buvo užregistruoti 498 sergantieji, iš kurių 302 mirė. Rugšėjo mėnesį iš 1.002 sirgusiųjų mirė 632, spalio mėnesį iš 1.059 mirė 669 žmonės.

Tų laikų kronikose buvo rašoma, kad „naktimis sklinda pagalbos šauksmai, gatvėmis

ligoniniai bėga pas gydytojus, o šie pakinkytais vežimais skubėdami važinėja po miestą“. Gydytojai buvo apsisiautę juodais ceratiniais chalatais, veidus prisidengę kaukėmis. Tuose namuose, kur buvo ligonių, prie durų buvo kabinamos geltonos lentelės su užrašu „Cholera“. Mirusiųjų lavonus tvirtai uždarytuose krepšiuose tuoj pat gabendavo į kapines.

Kovoti su epidemija iš Berlyno buvo atsiųstas dr. Broel. Likviduojant epidemiją, daug padėjo lietuvių lenkų sukilėlių kariuomenės gydytojai K. Marcinkovskis ir K. A. Šraderis. Kartu su dar dviem chirurgais jie atvyko į Klaipėdą ir energingai ėmėsi darbo. Jų pastangos susilaukė gyventojų pagarbos ir įvertinimo. Pasibaigus epidemijai, jiems buvo išmokėtos premijos po 100 dukatų, K. Marcinkovskui įteiktas padėkos raštas ir aukso žiedas su išgraviruota raide M (Memel).

Didelių pastangų dėka, spalio pabaigoje pavyko epidemiją sustabdyti. Buvo panaikinti priešcholerialiniai suvaržymai, buvusių ligonių butai dezinfekuoti. Lapkričio 6 d. mieste laikytos pamaldos. Šiems įvykiams pažymėti buvo išleista speciali moneta.

XIX a. antroje pusėje buvo priimti nauji administravimo įstatymai, petvarkoma ir sveikatos apsaugos sistema.

Maziasias administracinis vienetas — kaimas tvarkėsi savivaldos principais. Bendruomenės nariai rinko kaimo tarybą, tarybos nariai — valdybą. Valsčių sudarė maždaug 8-10 kaimų. Valsčiaus taryba ir valdyba buvo renkama taip pat kaip ir kaime. Viršaitis ir valdyba prižiūrėjo valsčiaus administravimą, vietos pramonės, prekybos, amatų įmonių tvarką, nustatė valsčiaus biudžetą, rinko mokesčius, kontroliavo sveikatos apsaugą, socialinį draudimą, švietimą ir pan.

Apskritis sudarė valsčiai. Apskričių seimeliai rinko apskrities valdybą ir apskrities viršininką. Apskrities valdžia atliko apskrities savivaldybių funkcijas ir buvo pavaldi krašto direktorijai. Apskrities savivaldybės vadovavo įvairioms komisijoms — pramonės ir prekybos, žemės ūkio, mokesčių, sveikatos apsaugos, švietimo ir kt.

Į Klaipėdos miesto seimelį arba tarybą buvo renkama 40 atstovų. Seimelio deputatai rinkosi magistrata, kurį su-

darė 2 burmistrai, 2 apmokami ir 8 neapmokami patarėjai. Magistratas rinko miesto valdybą, kurią sudarė burmistrai, burmistro pavaduotojas ir 4 nariai. Seimelis iš tarybos deputatų rinko komisijas atskiroms miesto ūkio šakoms administruoti. Už sveikatos apsaugą ir higienos būklę buvo atsakingas apskrities gydytojas, kuris darbą organizavo per kaimų, valsčių, apskričių valdybas ir tarybas. Priežiūrą atlikdavo policijos pareigūnai, valsčiuose — vachmistrai. Klaipėdoje veikė atskiras policijos skyrius, atsakingas už sveikatos priežiūrą. Pavojingų infekcinių ligų atveju prie apskrities valdybų buvo steigiamos sanitarinės komisijos. Jos turėjo teisę išleisti specialius potvarkius, lankydavosi ligonių namuose, skirdavo gydymą, atlikdavo dezinfekciją. Sveikatos apsauga buvo finansuojama iš apskrities biudžeto.

Vieni iš svarbiausių įstatymų, kuriais remiantis buvo pertvarkoma sveikatos apsaugos sistema, buvo: 1850 m. įstatymas apie policinį valdymą, 1881 m. kaimų sutvarkymo ir 1883 m. žemės administravimo įstatymai. 1885 m. priimtas skiepėjimo įstatymas, kuriuo įteisinamas privalomas skiepėjimas nuo raupų, kitų užkrečiamųjų ligų, numatyta atsakomybė nevykdant šio įstatymo.

XIX a. pabaigoje Klaipėdos priemiesčiuose dar buvo registruojami ligoniniai, sergantys raupsais. Klaipėdos apskrities administracija kreipėsi į ministeriją, prašydama įkurti specialią ligoninę. 1897 m. valstybės lešomis už miesto, pušyne (dabartinis miesto parkas) buvo pastatyta raupautųjų ligoninė. Projektą parengė slaptasis medicinos patarėjas Berlyne prof. Kirchner. Kadangi sergančiuosius reikėjo izoliuoti, ligoninėje pastatytas 2,5 ha sklypas, aptvertas aklina aukštų lentų tvora. Ligoninėje buvo gydomi ir slaugomi ligoniniai ne tik iš Klaipėdos ir Šilutės apskričių, bet ir iš kitų Vokietijos vietovių, Prancūzijos ir kitų šalių. 1905 m. užregistruoti 3, 1906 m. — 2, 1907-1908 — po vieną, 1909 m. — 4, 1910 m. — 1 ligonis. 1927 m. ligoninėje buvo 15 ligonių.

XX a. pradžioje pagerėjo miesto sanitarinė — higieninė būklė. 1902 m. buvo išgręžtas artezinis gręžinys ir pastatytas vandens bokštas, iš kurio centralizuotai tiekiamas vanduo visam miestui. 1910 m. išgręžtas antrasis 275 m gylio artezinis gręžinys. Vandentiekio įmonė sudarė keli pastatai — bokštas, siurblinė, 4 aeracijos pastatai. Buvo tiesiami vandentiekio ir kanalizacijos vamzdiniai. 1930 m. vandentiekis turėjo 42 km ilgio tinklus.

1902 m. buvo pastatyta nauja moderni miesto ligoninė. Medicininę priežiūrą pagerino 1913 m. įvestas krašto gyventojų visuotinis medicinis draudimas ir įsteigta ligonių kasa. Po Pirmojo pasaulinio karo pasikeitė Klaipėdos krašto statusas. 1920 m. kraštas buvo prijungtas prie Lietuvos. Kraštas gavo autonomiją, nors administracinė struktūra nepasikeitė — liko galioti Vokietijos administravimo įstatymai. Sveikatos apsauga liko autonomijos kompetencijoje. Krašto direktorija išleisdavo, o dažnai ir pakartodavo įvairius potvarkius sanitarinei higieninei būklei gerinti.

Ivairių infekcinių ligų atvejais buvo atnaujinami nurodymai (tuo metu vadinti Paliepimai), kuriuose gyventojams nurodoma, kaip slaugyti ligonius, kaip tinkamai palaidoti mirusius.

SKELBIMAI

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 681-8854

Galėsite nusipirkti gryno ir skanaus medaus Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, rušiamo bazaro metu gruodžio 4 ir 5 d. (šešt. ir sekm.). Medus-bitininko Kazio Laukaitio biči. Tel. 630-323-5326.

Skubiai reikalingi taksistai vairuotojai.
Tel. 847-774-6643.

Ieškome patyrusio dažytojo su automobiliu. Kreiptis nuo 8 v. v. iki 10 v. v., tel. 847-808-9109. Kalbėti angliškai arba rusiškai.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir padedame parduoti naudotą auto. Pigiai parduodame išsimokėjimui; remontuojame po avarijų; atstatome auto geometriją, užsakome dalis geriausią kainą, keičiame agregatus.
Skambinti Rimui tel. 708-261-0586.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings". "soffits", "decks", "gutters", plokštės "shingle" etagai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
off. (773) 586-9959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas vertui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Išnuomojamas 1 kamb. prie šeimos ir 2 mieg. butas. Skambinti: tel. 708-594-1184 nuo 7 v. r. iki 8 v. r. ir nuo 12 v. dienos iki 2 v. p. arba palikti žinutę lietuviškai, tel. 708-594-1472.

Vilniuje, „Žvėryne“, išnuomojamas nedidelis, pilnai apstatytas dviejų miegamųjų namas. Pirtis, uždaras kiemas, aikštelė mašinai, arti centro. Kreiptis telefonu: (011-3702)-75-28-25.

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for Permanent Residence!
For free information call: 1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redusa.com

KOMPIJUTERIJĄ
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetiniai arba industrialiniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreiptis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail Loto2000@yahoo.com.

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$34

8 svarų statinaitė — \$20

Skambinkite: 708-687-5627.

Pristatome UPS

Pavyzdžiui, paminėtinas

1920 m. Šilutės apskrities viršininko Paliepiamas, pradėjęs plisti dizenteriją. Kadangi ligoninėse gydyti visus sergančiuosius nebuvo galimybės, jie buvo gydomi namie. Paliepiame išaiškinama, kad sergančiuosius reikia slaugyti atskirame kambaryje, atskiriamas kambarys, atskiriamas nuo sveikų šeimos narių. Ligonio kambarys kasdien turi būti sluostomas dezinfekuojančiu skysčiu, kambaryje uždrausta laikyti maisto produktus, ligonis turėjo turėti atskirus valgymo įrankius. Pavalgius įrankiai turėjo būti plaunami sodos tirpalu. Ligonio išskyros, apipylus skiesto mis kulkėmis, užkasamos. Slaugytojai po kiekvieno kontakto su ligoniu turėjo plautis rankas su „Kresol“ muilu. Ligonio skalbinius rekomenduota pamerkti 2 valandas į tokį pat tirpalą ir tik po to skalbti. Namuose negalėjo lankytis pašaliniai žmonės, šie namai negalėjo prekiauti maisto produktais. Šeimoje esantys mokyklinio amžiaus vaikai negalėdavo lankyti mokyklos, bažnyčios, lankytis kituose namuose. Mirus ligoniui, lavoną turėjo būti įsistaustas į dezinfekcinę medžiagą sudrekinatą drobę ir uždaromas karstas. Rengti šermentis uždrausta, laidotuvsė galėjo dalyvauti tik šeimos nariai. Po mirties namuose turėjo būti atliktama dezinfekcija. Mirusiojo rūbus, kitus asmeninius daiktus buvo draudžiama kam nors dovanoti ar parduoti. Apie mirtį ir po jos atliktą dezinfekciją turėjo būti pranešta apskrities ligoninei ir valsčiaus viršaičiai.

Kitu 1922 m. paliepiu buvo privaloma pranešti apie pavojingas infekcines ligas: drugi, marą, raupus, cholera, šiltinę, difteriją, pogimdyvinę karštilgę, skarlatina, blužnies uždegimą, pasiutligę, apsinuodijimą maistu, mirties atvejus nuo tuberkuliozės. Nevykdantys šio paliepimo asmenys galėjo būti baudžiami 150 Lt bauda, neturint lėšų — areštu.

Buvo rūpinamasi, kad būtų laiku perduodama informacija apie infekcines ligas. 1925 m. buvo papildytas 1905 m. įstatymas dėl infekcinių ligų: apskrities gydytojai apie susirgusius privalėjo pranešti mėnesio 10; 20; 30 ar 31 dienomis apskrities viršininkui. Klaipėdoje žinios per vietines policijos įstaigas buvo perduodamos krašto gydytojui.

1922 m. birželio 29 d. mieste įsteigta cheminė tyrimo stotis. Ji turėjo vykdyti prekybos ir pramonės įmonių priežiūrą, t.y. maisto produkto kontrolę. Ji įsikūrė dabartinės Lietuvos aikštės šiaurinės dalies viename iš pastatų.

1922 m. spalio 22 d. pradėjo veikti Medicininė tyrimų stotis. Vėdėje paskirtas dr. Webering, iki tol dirbęs Diusel-dorfo higienos instituto asistentu. Šioje laboratorijoje buvo atliekami bakteriologiniai, serologiniai ir kiti tyrimai.

Buvo imtasi ir kitų priemonių krašto sveikatos būklei pagerinti. 1922 m. paskiriamas gydytojas veneros ligoms gydyti. Apskrities ligoninėje priiminojo dr. Huwe.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jaunimo centro šventėje, kuri vyks gruodžio 5 d., meninę programą atliks Vilija Kerelytė ir Algimantas Barniškis. 3 val.p.p. bus aukojamos šv. Mišios, 4 val.p.p. ruošiamas meninė programa ir gaudi vakarienė. Atvykdami paremsite Jaunimo centrą, kuris išgyvenęs daugiau kaip 40 metų, vis dar pilnas jaunatvės ir naujų sumanymų. Apie dalyvavimą praneškite tel. 773-778-7500.

JAV LB Krašto valdyba šaukia konferenciją, kuri vyks šį šeštadienį, gruodžio 4 d., nuo 10 val.r. iki 4 val.p.p. „Seklyčioje“ (2715 W. 71 St., Chicago, IL 60629). Kvietiamie dalyvauti visų organizacijų pirmininkus arba jų atstovus. Noredami daugiau informacijos, skambinkite Birutei Vindašienei tel. 708-974-2464.

Kalėdinių dovanų pirkimo šurmulyje neužmirškime ir dvasinio peno. Atgaiva jūsų dielai taps susitikimai su mylimu aktoriumi bei dainų kūrėju Vladu Bagdonu gruodžio 11-12 d. Jaunimo centre, Čikagoje, bei Lemonte. Kvietimai gaunami „Seklyčioje“.

Regina Juškaitė-Švobienė, vydyčia seimą, 66-ąjį Lietuvos Vydyčių seimą, mini, kad seimą raštu sveikino Vytautas Kasniūnas, Lietuvos katalikų susivienijimo pirmininkas. Iš tikrųjų sveikino Vytautas Kasniūnas, Susivienijimo Lietuvos Amerikoje pirmininkas.

Kalėdų mugė vyks jau šį savaitgalį, gruodžio 4-5 d., nuo 9 val.r. iki 3 val.p.p. Pasaulio lietuvių centre.

Jeigu siunčiate nuotraukas spaudai, atkreipkite dėmesį į šiuos patarimus: 1. ir spalvotos nuotraukos „Draugo“ gerai išeina, bet jose turi būti ryškūs kontrastai, veidai aiškūs, ne šešėliai (jeigu bus per daug raudoni, išspausdins juodi); 2. kai užrašote antrąje nuotraukos pusėje pavardes (rašykite ir vardus, ne tik inicialą), patikrinkite, ar rašalas netepta. Dažnai randame vieną ant kitos sudėtas nuotraukas, kuriose yra rašalo dėmės. Tokios nuotraukos nepataisomos ir nevartojamos.

Trijų chorų koncerte, skirtame „Draugo“ jubiliejui paminėti, praėjusį sekmadienį susijungė „Volungės“, „Exultate“ ir „Dainavos“ dainininkai. Pilnai žiūrovų salei choristai dainavo lietuviškus ir bažnytinis korinius. I eilėje iš kairės: Vanda Rauckienė, Vida Jesewitz, Daile Grigaitė ir Rita Rašymienė. Nuotr. Jono Kuprio

SKELBIMAI

• „Sidabro varpelis“ — labdaros koncertas šv. Kalėdų proga. Programoje muziką Ricardo Soko vadovaujamas moterų ansamblis ir pianistė Gintė Čepinskaitė. „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, visus nuosirdžiai kvietia sekmadienį, gruodžio 5 d. 12.30 val. p.p. (po 11.00 val. šv. Mišių) į Lietuvos dailės muziejų Lemont, IL, praleisti malonią valandėlę, pabendrauti, paremti Lietuvos vargingus vaikučius ir studentus.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL.

Kalėdiniai siuntiniai, pinigai į Lietuvą per **TRANSPAK!** (Istaiga „Draugo“ pastate)
Tel. 773-838-1050.

Advento susikauptimui gruodžio 4-5 dienomis šv. M. Marijos Gimimo parapijoje vadovaus kun. Stanislovas Kazenas, SJ. Svečias kalbės šeštadienį, gruodžio 4 d., per šv. Mišias 5 val. ir sekmadienį, gruodžio 5 d., per šv. Mišias 8 ir 10.30 val.ryto bei po 10.30 val.r. Mišių parapijos saleje.

Grazina Janonienė, Raseinių viešosios bibliotekos direktorė, besirūpinanti bibliotekose įsteigtu St. Džiugo fondu, Stasiui Džiugui rašo: „Iš Kultūros ministerijos nuo š. m. gegužės mėn. jau negauname naujų knygų (ji finansuoja knygų pirkimą bibliotekoms). Jūsų dovanos mums dar brangesnės. Neseniai iš Jūsų gauti prieškariniai geografiniai žemėlapiai; pirma kartą matėme, kaip atrodo Lietuvos ir kitų valstybių ribos iki mūsų okupacijos. Toji žemėlapių knyga-atlasas — didelio formato, kietais viršelais, išspausdintas ant labai gero popieriaus dar prieš Antrąjį pasaulinį karą Vokietijoje. St. Džiugas šį atlasą su kitomis knygomis į Čikagą atsivežė 1949 metais. Šiandien tokie leidiniai yra retenybė.“

Dangira Piragaitė kalėdinę keramikos parodą vyks gruodžio 3-15 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Parodos atidarymas — gruodžio 3 d. 7.30 val.v. Keramikos paroda rengiama kartu su personaline Žitos Drugelienės paroda.

1999 metų MAS — moksleivių ateitininkų žiemos kursai vyks Dainavoje gruodžio 26-30 d. Kursų programa, ruošiamą Birutės Bublės ir Vėjo Liulevičiaus, pavadinta „Kelionė per tiltus, kelius ir tunelius į trečiąjį tūkstantmetį“. Paskaitas skaitys dr. Audronė Skrupskelienė, dr. Audronė Polikaitis, dr. Vėjas Liulevičius ir kun. Edis Putrimas. Vadovauti sutiko Paulius Gražulis, Liudas Landsbergis, Haris Subačius, Vija Bublė, Audrė Budrytė, Kapelionas bus kun. Edis Putrimas. Dalyvių skaičius ribotas, todėl visi moksleiviai prašomi nedelsiant registruotis pas Birutę Bublę, tel. 248-646-8588, arba paštu — 5190 Longmeadow Rd., Bloomfield Hills, MI 48093. Patys registruokites ir kitus paraginkite.

„Svarbiausia mūsų dabarties pareiga — dirbti tautos labui taip, kaip galima susidariusiose sąlygose. Mūsų misija labai didelė ir lietuvių tautai labai svarbi.“

Juozas Kreivėnas
Pedagogas, muzikas, visuomenininkas

REIKIA TĖVŲ PAGALBOS

Lietuvybė miršta be tėvų ir lietuviškos mokyklos pagalbos. Nors aš lankau lietuviškos mokyklą, bet daugiau lietuvių kalbos išmokau iš tėvų. Pirmoji kalba, kurią aš išmokau, buvo lietuvių kalba. Lietuvybė yra didelė dalis mano gyvenimo. Aš iš tėvų, mokytojų ir kitų lietuvių sužinau, kaip būti geresne lietuvaitė. Nors lietuviškoje mokykloje daug išmokau apie Lietuvą, bet priklausydama ateitininkams, stovyklaudama ir su lietuviu draugaudama, daugiau ir daugiau sužinau apie lietuviškumą. Keturių valandų šeštadieniais tikrai nėra užtenkamai daug sužinoti apie lietuviybę. Reikia tėvų pagalbos, bendravimo su kitais lietuviu ir panašiai. Aš esu lietuvaitė, geriau susipažinusi su lietuviu, negu išmokau lankydama po keturias valandas lietuviškos mokyklą.

Daina Valaitytė
Čikagos lit. m-las abiturientė

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Seima, prie palaiminto derliumi stalo, susikaupe maldoje.

Piešė dail. J. Paukštienė

LITUANISTINĖ MOKYKLINĖ

JEIGU MAN NEREIKĖTŲ EITI Į LIETUVIŲ MOKYKLĄ, AŠ SĖDĖČIAU NAMUOSE IR SKAITYČIAU NAMUOSE ISTORIJOJ KNYGĄ. MAN BŪTŲ LABAI SMAGU. TOL SKAITYČIAU, KOL AKYS PAVARGTŲ. PASKIAU IŠILINKSNIUČIAU LABAI DAUG ŽODŽIŲ. PASIKVIEČIAU Į SAVO NAMUS VISUS DRAUGUS, MES PAIDINUOTUME LIETUVIŠKŲ DAINŲ IR PAŠOKTUME TAUTINIŲ ŠOKIŲ. MANO MAMA PARUŠTŲ LIETUVIŠKŲ MAISTO. PO VISOS DIENOS DARBO, ATLITKIME SMAGŲ EŽAMINĄ. VISI GRĮŽE NAMO GALVOTŲ, KOKIA BUVO SMAGI DIENA!

Karolina Lieponytė, 8 klasė

JEIGU MAN NEREIKĖTŲ EITI Į LIETUVIŲ MOKYKLĄ, AŠ EICIAU PAS SAVO DRAUGUS, ŽIURĖČIAU TV IR ILGIAU PAMIEGOTIAU, NES NEREIKĖTŲ EITI Į MOKYKLĄ. NUIČIAU Į KINĄ PAŽIURĖČIU JUOKINGŲ FILMŲ. JEIGU BŪTŲ ŽIEMA — EICIAU SLIDINĖTI, O JEI BŪTŲ VASARA — EICIAU ŽAISTI GOLFA.

Justinas Jonušas, 8 klasė
Abu Lemonto Maironio lit. m-las mokiniai. (Maironio lietuviškos mokyklos moksleivių metraštis 1996/97 m.)

DVEJETUKŲ DAINA

Mes broliukai dvejetukai —
Du du du du du,
Kur mes dingsim be Stasiuko,
Reiks numirt badu...

Nebeverks jau jis pas lentą —
Du du du du du...
Nė vienas daugiau diktante Nedarys klaidų!

Mūs Stasiukas jau pagijo Po visų klaidų,
Dvejetukų nebebiju —
Ai, graudu... du du...

Vytė Nemunėtis

PASITIKĖJIMAS SAVIMI

„Kiekvieno žmogaus gyvenimo uždaviniai gimsta kartu su juo“ — sako Lovell. Iš žemiau duoto dviejų anglų laivyno vadų pasikalbėjimo matysite, kad pasitikėjimas savimi gerų tikslų siekiant, duoda gerų rezultatų.

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys apie tai? — klausė gerai nusiteikęs kapitonas Berry, kuomet Nelson'as išdėstė jam savo gerai apgalvotą mūšio planą ant Nilo upės krantų.

— Šiuo atvilgiu „jeigu“ nėra — atrėmė Nelson'as, — žinau, kad mums pasiseks. Kas iš mūsų liks gyvas, kuris aprašytų laimėjimą, tai kitas

Devynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

klausimas. Kai vadai aptarė planus ir atskėlė eiti į savus laivus, Nelsonas dar pridūrė: — Iki rytojaus! Suzinosime, ar džiaugsimės garbe, ar atrisime vietą Vestminsterio kapinėse. — Jo greita akis ir drąsus protas matė didelį karo laimėjimą ten, kur kiti matė tik pralaimėjimą.

MAN PATINKA SPORTAS

Po lietuviškos mokyklos pamokų, aš važiuoju žaisti krepšinį. Man ten patinka, nes vel sutinku daug naujų draugų. Mano krepšinio komanda vadinasi ASK „Lituanica“. Toje komandoje žaidžiame tik šeštadieniais. Kai turime rungtynes su kitomis komandomis, tada žaidžiame ir kitomis dienomis. Mums labai patinka treniruotės. Po treniruotės mes dažniausiai vyksta į kitas mokyklas, rungtis su jų komandomis. Ta proga mums tenka pamatyti ir kitas mokyklas ir žaidėjus jų komandose. Mūsų visos komandos yra labai laukiamos finalinės rungtynės. Šiais metais tos rungtynės šis Clevelande. Šiandien turime rungtynes Lemonte, lietuvių centre.

Saulius Fabianovich, 8 kl. mokinys, Čikagos lit. m-la

GALVOSŪKIO NR. 16 ATSAKYMAS

Aštuoni kvoteriai.

GALVOSŪKIO NR. 17 ATSAKYMAI

1. Pagyrūnas. 2. Paslaptis. 3. Lovatiese. 4. Padalynys. 5. Radastelė. 6. Adresatas. 7. Juokdarys. 8. Lapkritis. 9. Advokatas.

GALVOSŪKIO NR. 18 ATSAKYMAS

Vaikai susitiks po 5 minučių.

GALVOSŪKIO NR. 19 ATSAKYMAI

Mėnesio, atšala, metų, pavėjuje, voriukai, pušnyuose, rudiniai, rytmečių.

GALVOSŪKIO NR. 20 ATSAKYMAI

A. 1995 m. liepos mėn. Gintaras Šurkus balionu „Avia Baltika“ pasiekė rekordinį aukštį: 4 km ir 600 m. B. Lietuvos seniausias aktyvus parašutininkas Viktoras Ašmenskas, Kaune, Aviacijos šventės proga, 1997 m. šoko parašutiu, bėdamas 85 metų amžiaus. C. Lietuvos plaukikas Lina Kaciulytė net tris kartus pagerino pasaulio rekordą. D. Lietuvos miškuose apytikriai yra 30 stumbrų, 4,000 briedžių, 21,000 šernų, 609 vilkai, 19,000 lapių, 81,000 kiškių. (Draugas Nr. 216, 1998.XI.5).

E. 1. Suo — namų sargas. 2. Žmogaus draugas, ypač vietnagė. 3. Talkininkas medžioklėje. 4. Talkininkas aviganiui ar kitų galvijų prižiūrėtoji. 5. Aklių vedžiojimas. 6. Ryšininkas karo fronte. 7. Gelbėtojas sniego užverstų ar skęstančiųjų. 8. Narkotikų suradėjas. 9. Pranešėjas artėjančio nelaimės, stichijos. 10. Kilnumo ugdytojas šeimoje ir gyvulių globos draugijoje. 11. „Astronautas“ erdvėje. 12. Au-

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys apie tai? — klausė gerai nusiteikęs kapitonas Berry, kuomet Nelson'as išdėstė jam savo gerai apgalvotą mūšio planą ant Nilo upės krantų.

— Šiuo atvilgiu „jeigu“ nėra — atrėmė Nelson'as, — žinau, kad mums pasiseks. Kas iš mūsų liks gyvas, kuris aprašytų laimėjimą, tai kitas

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys apie tai? — klausė gerai nusiteikęs kapitonas Berry, kuomet Nelson'as išdėstė jam savo gerai apgalvotą mūšio planą ant Nilo upės krantų.

— Šiuo atvilgiu „jeigu“ nėra — atrėmė Nelson'as, — žinau, kad mums pasiseks. Kas iš mūsų liks gyvas, kuris aprašytų laimėjimą, tai kitas

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys apie tai? — klausė gerai nusiteikęs kapitonas Berry, kuomet Nelson'as išdėstė jam savo gerai apgalvotą mūšio planą ant Nilo upės krantų.

— Šiuo atvilgiu „jeigu“ nėra — atrėmė Nelson'as, — žinau, kad mums pasiseks. Kas iš mūsų liks gyvas, kuris aprašytų laimėjimą, tai kitas

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys apie tai? — klausė gerai nusiteikęs kapitonas Berry, kuomet Nelson'as išdėstė jam savo gerai apgalvotą mūšio planą ant Nilo upės krantų.

— Šiuo atvilgiu „jeigu“ nėra — atrėmė Nelson'as, — žinau, kad mums pasiseks. Kas iš mūsų liks gyvas, kuris aprašytų laimėjimą, tai kitas

— Jeigu mums pasiseks, ką pasaulis pasakys apie tai? — klausė gerai nusiteikęs kapitonas Berry, kuomet Nelson'as išdėstė jam savo gerai apgalvotą mūšio planą ant Nilo upės krantų.

ka laboratorijose. 13. Veterinarams alga. 14. Verslas šunų pardavėjams. 15. Tarnyba šunų gaudytojams.

GALVOSŪKIS NR. 36

Kaip vadinasi prietaisas, kuris priartina prie mūsų akių tolimus dangaus kūnus. Pvz. planetas, zvaigždes ir t.t. (5 taškai)

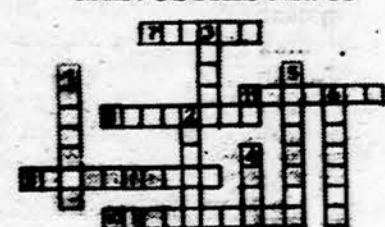
GALVOSŪKIS NR. 37

SMAAD

(Piešinėlis). Parašykite, kaip vadinasi šis JAV prezidentas? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 38

(Kryžiažodis). Vietoje daugtaškio įrašykite atitinkamą palyginimą: 1. Plaukai juodi kaip... 2. Raudona kaip... 3. Stovi kaip... ant kupstelių. 4. Akys ziba kaip... 5. Dantys balti, dideli kaip... 6. Išsižiojęs kaip... 7. Sėdi kaip... eglė. 8. Šypsosi kaip... radęs. 9. Spokso kaip driezys... 10. Baltas kaip... sniegas. 11. Noris kaip... Sudarė 4 klases mokinė Inga Vitkutė iš Telšų. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 39

Parašykite devynias Lietuvos vietas, kurios baigiasi raidėmis „gala“. Pvz. Ramygala. Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 40

A. Kuris paukštis nemoka vaikščioti? B. Kiek kartų Saulės skersmuo yra didesnis už Žemės skersmenį? C. Jei iš Klaipėdos skristume tiesiai į rytus, ar patektume į Latviją? D. Amerikoje muzikos toną paauskština gaidų ženklas „sharp“, o ženklas, kuris toną pažemina, čia yra vadinamas „flat“ vardu. Kaip tie du ženklai yra vadinami Europoje? E. Kurio amžiaus buvo Vengrijos karaliaus Liudviko I dukra Jadvyga, kai teko už Lietuvos karaliaus Algirdo sūnaus Jogailos? Už visus teisingai išspręstus uždavinius skiriama 10 taškų, o už dalinius atsakymus — 5 taškai.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

TAUTOSAKA

1. Kalta ir iš bažnyčios vada... Ir bažnyčioj bara... Ir bažnyčioje randa...

2. Bėda kojas taiso (kai bėda ateina, tai nors šimtą kilometrų eitim).